

Polerkväll den 1 oktober 2014 hos Siverts Partiaffär AB i Karlskrona

Det kom 35 mkt nyfikna kryssarklubbare till denna intressanta kväll.

Siverts personal ställde upp mangrant och man hade också förstärkt kvällen med en representant från företaget 3M. Ett stort tack till Siverts Partiaffär AB för detta.

Som demoobjekt användes en gammal blå släpvagnskåpa i glasfiber som var mycket nedgången och nästan vit. Också en klinkbyggd mindre båt i beige gelcoat. Det blev många lystna ögon när glansen växte fram.

Under kvällen var det 3M:s produkter som förevisades. Produkter som användes av många bilrekonstruktionsfirmor och båtvarv.

Polermedel kan ha olika namn. Rubbing/polish mm. Oavsett fabrikantens namn på produkten är det medlets aggressivitet som vi konsumenter bör känna till. Polermedel fungerar som ett fint sandpapper. Man börjar med det grova medlet (om det behövs) och går mot det finare hållet för att till slut få en repfri yta. Polermedlets grovlek anges på flaskan.

3M har ett specifikt färgsystem där olika grovlekar av polermedel levereras i flaskor med olika färg på korken. Till detta kommer polersvampar i samma färg som korken på polermedlet. Polersvamparna har olika hårdhet och är specifikt anpassade för den grovlek/aggressivitet av polermedel som motsvarar färgkoden. Det går således inte att använda samma svamp till alla produkter då grövre korn som alltid finns kvar i polertrissan repar lacken/gelcoaten och slutresultatet blir dåligt. Färgkodade polersvampar är dyra. Orsaken är att varje svamp är gjuten och har en kontrollerbar hårdhet som passar just det polermedlets grovlek/aggressivitet.

Billigare polersvampar finns men är ofta utskurna trissor av "madrassunderlägg". Hårdhet, livslängd och hur de arbetar med viss typ av polermedel blir då oklart.

Ett tips för att hålla ned antalet polermedel till kanske 2 olika grovlekar är att även ha trissor av lammull. En lammullstrissa arbetar aggressivare än en svamp. Man kan därför ta ett polish på lammullstrissan först för en grövre avverkning och sedan samma medel på en svamp och få en mjukare avverkning.

Andra fabrikat på polermedel och polertrissor har motsvarande färgkodning – men någon standard finns inte. Använd därför bara ett system av polermedel och lär Dig detta – var kvällens besked. Polermedel finns av två typer – lösningsmedelsbaserat och vattenlösligt.

Syftet med en maskinpolering av en båt/bil är att återställa ursprungsytan och få ytan lättskött. Det går knappast att handpolera en båt/bil med polermedel för att få tillbaka ursprungsytan. Att handpolera kan vi istället kalla – "putsas". Blir snyggt en tid men återställer inte ytan och mattas igen fortare. Putsmedel som demovisas på alla båtmässor sägs rengöra, polera och vaxa i ett moment. Som putsmedel kanske kortsiktigt bra men har inget med professionell polering att göra – vilket var kvällens tema.

En maskinpolerad lack/gelcoat blir som ny med enklare underhåll framöver.

En väldigt nedgången gelcoatyta/billack med en hel del smärre repor behöver kanske först slipas med ett fint slippapper. Exempel på sådant slipmaterial är Abralon. Kornstorlek väljs efter hur nedgången ytan är. Allmänt talar man om 1000-4000 korn. Högre värde = finare korn. Ytan blir nästan matt efter avslutad slipning med 4000 papper. Därefter poleras ytan upp med t.ex. 3M "grön kork" med efterföljande "gul kork" till höggilans.

Skydda ytan efter polering med ett vax/toppförsegling/lackförsegling. Varje tillverkare har sitt eget namn på detta preparat.

Utvecklingen från gammeldags vaxer har varit snabb. Ett gammaldags vax som många båtägare fortfarande använder har kort livstid. Vaxet avdunstar vid runt 37 grader. Hur varm kan en färgad båt bli i solsken? Toppförsegling finns i en mängd fabrikat. Grundläggande är att de tål värme, smuts och tvättning mkt bättre än gammeldags vaxer. 3 M:s variant på toppförsegling har en "Röd kork" Ett vanligt fel är att många hemmapolerare tror att ju mer polish/vax man lägger på desto bättre. Detta är slöseri med pengar och ger inte bättre resultat – men skvätter ned både personen, båten och omgivningen och innebär mkt merjobb att torka av. Ytan som poleras måste vara ren från grövre polermedel innan man lägger på en finare. Rätt mängd polermedel ger ringa stänk och ger i princip en torr yta när polermomentet är avslutat. Använder man flera grovlekar av polermedel måste ytan göras ren emellan så att inte grövre polermedelsrester repar vid finpoleringen. Tid för varje moment är cirka 20 sekunder och då avses en yta av cirka en halv kvadratmeter. Man jobbar alltid i sektioner beroende på att polermedlet slits och att nytt polermedel skall tillföras i varje sektion.

Polermaskiner.

Alla tycker dessa proffsmaskiner är förfärligt dyra och sneglar gärna åt en Biltemavariant. En polermaskin arbetar mycket hårt (till skillnad från slipmaskiner) och en billig variant håller inte för påfrestningarna.

Ett alternativ är ju att några kompisar (eller båtklubben) köper en proffsmaskin tillsammans. En polermaskin användes ju inte dagligen och proffspolermedel i 1-litersflaskor tenderar att bli för gamla. Även här gäller bäst-före-datum.

Polermaskiner finns av många olika modeller. Roterande, exenterroterande, med en eller flera polerkuddar. En ny typ av exenterrotande maskin är Rupes Bigfot. Kräver inget tryck och kanske är smidigare att arbeta med mot ett båtskrov. Rupes system använder vattenbaserade polermedel. Vad som ovan sagts gäller även polering av bilar. Samma maskiner och polermedel. Grundregeln är att alltid börja med ett finare polermedel och se om detta räcker innan man plockar fram det grova kalibret.

Billacker är inte en och samma sak. Lackerna är ofta olika hårda på olika bilmärken. Vattenbaserade eller lösningsmedelsbaserade. Metallic eller ren lack. De flesta med klarlack idag. Senare lackbättringar kan ha gjorts lokalt med helt annan färg och hårdhet. Börja därför maskinpoleringen försiktigt med fin polish och känn Dig fram.

En billack/klarlack på kanske 80 my (80/1000-dels millimeter) tål, enligt expertisen, att maskinpoleras många gånger med fin polish. Men då måste man veta vad man gör och inte friska på med grövsta rubbingen på hårdaste svampen.

En gelcoat är mycket tjockare och kan maskinpoleras professionellt i princip under båtens hela livslängd. Maskinpoleras kanske vart 5:e år och putsas däremellan funkar nog bra. Eller maskinpoleras årligen med fin polish för den båtägare som vill att hans båt skall glänsa riktigt fint. Under kvällen fick vi insikt och grundläggande kunskap i ämnet polering. Ett mer komplext ämne än att bara gå och köpa en burk/flaska polermedel i lågprisbutiken och dito polermaskin.

Många deltagare hade så många frågor att de stannade kvar långt in på kvällen.

Även bjöds deltagarna att köpa in diverse proffsprodukter till rabatterat pris

Det förevisades även under kvällen en handslip som kopplas via hanterlig slang till dammsugare. Ett effektivt sätt att nästan utan spill sandpappra bottenfärg. Maskiner för samma ändamål finns givetvis också. De sandpapper som används är mkt speciellt uppbyggda, vissa som ett nät, och har aggressiva korn med lång hållbarhet. Själv tycker jag korn 180 är bra för avjämning av bottenfärgen med denna handslip.

Skall Du köpa en ny grovdammsugare så köp gärna en med start stoppautomatik. När Du kör igång slipmaskinen så startar dammsugaren automatiskt. När Du stoppar slipmaskinen så stoppar även dammsugaren.

Grundläggande kunskap ger ofta många frågor. En kompletterande kurskväll i polering ett kommande år efterfrågades redan av några deltagare under kvällen. Några efterlyste även en kurskväll i att laga mindre skador i gelcoat nu när "finishtänket" kommit in bland deltagarna. Skall Du polera Din bil eller båt och vill nå ett snyggt resultat - ta då kontakt med ett proffsföretag som Sieverts Partiaffär AB så ger de Dig kloka råd om lämpliga produkter och maskiner för jobbet.

Bengt Nordé